

Ábyrgdarblaðstjóri: **Jan Müller**
Fyrilæstgjafi: **Krisjan Dahl**
Ljósmyndari: **Katmar Lindenskov**

Bláðráð: **Randi Jacobsen - Dagny Joensen - Tórfinn Smith - Hilmar Jan Hansen - Jústinus Eldesgaard**

Útgevandi: **P/Í Sosialurinn**
Útgávuort: **P/Í Sosialurinn**
Prent: **P/Í Pressan 1981**

Bústaður: **Argjavegi 26**
Argjum
Telefon: **11820**

Postadr.: **Postsmoga 96**
110 Tórshavn
Telefax: **14720**

Borgarliga alternatið spælt fallit!

SAMGONGAN rokin visti útvarpið at siga frá í tíðindasending síni mána-kvøldið. Sama dag sum tosað varð um at skriva undir samgonguskjalið millum teir fyra flokkarnar, samband, fólkaflokk, miðflokk og teir kristiliga sá ikki mætari út enn at einki fór at spyrjast burtúr. Orsøkin: fólkaflokkurin setti fram nýggj krøv, sum sambandið ikki vildi góðtaka. Einki sum helst nýtt er í hesum. Hetta er bara endurtøka av tí sjónleiki, sum sprellimennirnir í fólkaflokkinum hava sýnt Føroya fólki nú í skjótt tveir mánaðir. Skriva vit tíðina nøkur ár aftur, sum minnst øll, hvussu somu fólkaflokksins sprellumenn gjørdur bæði sambandsmenn og sjálfstýrismenn trillundar í høvðinum við aftur og aftur at spæla flokkarnar teir vóru í samgongu við út móti hvørjum øðrum. Tað er nettup hetta sama vit nú siggja, og hvør veit, kanska fólkafloksmenn hugsa so taktiskt og kyniskt, at ping-pong spæl teirra við sambandsflokkinn er partur av komandi fólkatingsvalstríði flokksins! Einhvør veit, hvussu nógv tað hevur at siga fyrri tann eina fólkaflokksmannin at verða afturvaldur á fólkating, so hví ikki brúka (misbrúka) tingingarnar um landsstýri til at markera seg!

TAÐ er nokk einki dulmál, at tað er fólkaflokkurin, sum er upphavið til ótølandi parlamentarisku stöðuna. Og nú Jógván Sundstein ikki er millum tingmanningina longur stendur Anfinn Kallsberg tað veikari í innanhýsis stríðnum millum dúgvur og heykari í fólkaflokkinum. Tað man eisini nú standa meira greitt fyrri Føroya fólki enn nakrantíð, hví Marita lögmaður gjørdi av at siga samarbeiðið upp við somu fólkaflokkshekkar, sum nú gera sambandsmenn heitar um oyruni. Javnaðar-

flokkurin fór í samgongu við fólkaflokkinn eftir næstsísta val. Tað vóru tey, sum hildu, at hetta átti at roynast, nú tað var gjørligt at skipa landsstýri við bara tveimum flokkum. Men tíðin skuldi vísa, at hetta var ein skeiv avgerð, tí fólkaflokkurin rætt og slætt ikki er til at arbeiða saman við.

NÚ bendir so nógv á, at sami fólkaflokkur er einki broyttur. Hetta hava sambandsmenn enn einaferð sannað. Tað sær tí ikki mætari út enn, at vit antin fáa eit nýval ella eina samgongu, har boð m.a. verða eftir javnaðarflokkinum. Flokkurin hevur higartil havt ta stöðu, at hann vildi lata teir borgarligu royna seg, tí teir vunnu valið. Ein skilgæði og ærlig stöða. Nú er so spurningurin, um fortreytirnar eru broyttar, soleiðis at tað als ikkiber til at skipa eina samgongu uttan at javnaðarflokkurin er við.

NÚ tað sýnist sum at tað borgarliga alternativ við hevur spælt fallit er so spurningurin, hvat m.a. javnaðarflokkurin kann og vil gera. Skal flokkurin til at umhugsa sína stöðu av nýggjum fyrri harvið enn einaferð at gerast álitið í føroyskum politikki, tá verður so sanniliga neyðugt hjá sambandinum eisini at leggja á annan bógv. Leiðslan og nýggju mennirnir í flokkinum hava undan valinum gjørt javnaðarflokkinn, sum teir nú royna at friggja til, til sín høvðsfigginda. Tað sigur tí seg sjálvt, at sambandið má fyrst taka í egnan barm og rætta javnaðarflokkinum hondina, skal hugsingur verða um at fáa javnaðarflokkinn til samráðingarborðið. Skuldi tað komið hartil, at eingin samgonga er møgulig uttan javnaðarflokkinn, so skal sambandið vita, at tað verður ikki ein reint borgarligur politikkur, sum fer at verða ríkin komandi árin. Tá verður tað ein politikkur, sum verður nógv merktur av sjónarmiðum javnaðarflokksins. Men í einum samarbeiði eru allir flokkar

neyðdir at geva og lata. Tað sama verður sjálvandi eisini at galda fyrri javnaðarflokkinn.

MEN tað er ikki nóg mikið við hesum báðum flokkum. Neyðugt er við einum ella tveimum flokkum aftrat. Er ikki meiriluti fyrri nývali og tað ikki er gjørligt at skipa eina samgongu uttan um javnaðarflokkinn, so vildi tað verið rætt at havt bæði tjóðveldi og verkamannafylking við í somu samgongu. Tá sluppu vit heilt undan teimum smærru flokkunum, og tá vóru tað sigursharrar og taparar, sum tóku seg saman til tess at fáa landinum eitt stýri. Skal javnaðarflokkurin út í Tinganes - og tað eru tað ymiskar meiningar um í flokkinum - so má tað eisini vera eitt ófrávikiligt krav, at verkamannafylkingin, sum hevur staðið sum tann stóri revasarin og um somu tíð endurnýggjarin, er við til at taka ábyrgd. Og tá sama fylking jú alla tíðina hevur tosað um eina breiða samgongu, skuldi hetta verið ein møguleiki tvs. samband, javnaðarflokkur, tjóðveldið og verkamannafylking. Harvið sleppur tú undan tí magiska 17 talinum og tú fær eina stjórn, sum umboðar ein breiðan meiriluta av føroysku veljarunum.

VIT hava loyvt okkum at gera hesa samanseting sum eitt tankaeksperiment. Tað er ikki vist, at tað er meiriluti fyrri hesum í javnaðarflokkinum, og tað er heldur ikki vist, at hinir flokkarnir, sum her verða nevndir, eru sinnaðir at fara í eina slíka samgongu. Men soleiðis sum stöðan er vorðin, so kann verða neyðugt við ótrútrúðellum loysnum, og her má sambandið gera sær greitt, at tá tað ikki megnar at skipa eina borgarliga samgongu og harvið brúka henda meirilutan, so verður tað noytt til at laga sín politikk eftir teimum ikki borgarligu flokkum, sum tað nú "helst" fer at banka á dyrnar hjá at biðja um stuðul. Sambandið - ynskir tað at skipa

samgongu saman við umrøddu flokkum - verður tí eisini noytt til at gloyma nógv av tí, sum tað annars hevur sett niður í eitt borgarligt samgonguskjal.

VIT fara annars at ávara bæði javnaðarflokk og tjóðveldisflokk um at lata seg lumpa við í eina møguliga samgongu, har fólkaflokkurin aftur verður tann avgerandi atkvøðan. Hetta er sjálvandi ein møguleiki tveitir sambandið frá sær. Men royndirnar áttu at havt lært okkum, at soleingi fólkaflokkurin verður stýrdur av einstakligum, sum hvør í sær hugsa um egináhugamála, verður hann ikki nakar haldbarur samarbeiðspartnari.

VIT hava onga patentloysn. Møguliga er eitt nýval tað einasta rætta fyrri at reinsa luftina og fyrri at fáa eina ting-samanseting, sum ger tað gjørligt at skipa eina samgongu. Hinvegin kann ein siga, at tað er skomm, at mongu flokkarnir ikki megna at skipa landsstýri so ella so. Vit kunnu í hvussu er staðfesta, at fortreytirnar fyrri at skipa samgongu síðani valið eru nógv broyttar. Tað vísir seg, at borgarligi vøgurin, sum vann valið, er ikki førur fyrri at liva upp til hetta álit. Tað broytir stöðuna fullkomiliga. Og spurningurin er tí hvat m.a. javnaðarflokkurin og fyrri tað eisini tjóðveldi og verkamannafylking siga til hesa nýggju stöðu. Teir smærru flokkarnar, sum hvør hava tveir tingmenn, eiga vit at siggja burtur frá. Tað er upp á tíðina, at føroyskur politikkur ikki verður avgjórður uppá atkvøðuna hjá smáum flokkum, sum í veruleikanum hava alt ov nógv vald, tá avtornar. Nú er at bróta upp um armar og vita, hvat kann gerast. Alternativ við er nýval.

SOSIALURIN

Eingin trygd fyrri at nakað virki letur upp

Samgonguskjalið er ikki undirskrivað og sostatt er eingin samgonga góðkend, so sigur formaður fólkaflokksins í sínari viðmerking til tað ósemju, sum hevur stungið seg upp, nú bæði Jákup Olsen úr kristiliga og John Petersen úr fólkaflokkinum, vilja hava eina aðra orðing, eina meira greiða orðing viðvíkjandi Fiskavirking.

Til stöðuna hjá John Petersen, sigur Anfinn Kallsberg, at hetta er stöða fólkaflokksins, og sanniliga skuldi ein hildið tað, tí júst ein samgonga varð slitin upp á Fiskavirking, og tá ein minnst tað orðavalið, sum

eg tó ikki vil endurtaka her, tað, sum Svend Åge Ellefsen í Dimmalætting skýrdi flokksfelagan, Poul Michelsen, tí hann var blivin stjórnarlimur í hesum felagsskapi. Hesin sami fólkaflokksmaður sigur í samrøðu í Oyggjatiðindum fyrri 26/8, at hansara leiklutur í Fiskavirking, er ein avbjóðing, hvat so Poul Michelsen meinar um tað. Eg meti at hetta er eitt spæl fyrri gallarfrum frá fólkaflokksins síðu, tí við einum stjórnarlimi hava teir javnvág móti sambandinum við Edmundi Joensen.

Eg havi fyrri sagt, at Fólkaflokkurin hevur rætt

viðvíkjandi Fiskavirking. Tað er eitt monopol. Hesum havi eg ikki broytt stöðu um, men tað hevur so sanniliga Fólkaflokkurin og sambært formanninum, er tað ein samdur flokkur, so skoðsmálið frá Svend Åge Ellefsen er nú galdandi allan flokkinn, tí John Petersen og Jákup Olsen hava ongan tryggileika fyrri nakrari fordeiling og heldur ikki fyrri at nakað virki, sum nú stendur afturlatið, at tey verða latin upp, tí Fiskavirking eigur øll virki og teir vilja ikki hava nakað mótsæl. Og við tað at eisini bankarnir nú eru samanlagdir, so har er bert tann eini møguleiki

fyrri figging, og tað er soleiðis, at tað er ómøguligt at fáa figging uttan fyrri Fiskavirking. So er tann tilsegn, sum er fest í samgonguskjalið hesum viðvíkjandi. Hon er virðisleys. Tá so Fiskavirking fær eina bankasnering og hartil aftur borið fyrst 12% fyrri at hækka tað til 40% av øllum skatti, so verður tað bert eitt stórt og sterkt monopolvirkið í Føroyum og hetta stuðlað av verandi samgongu. Tað berst ongun øðrum bótur, og hetta er tryggja í verandi samgonguskjalið, sum í sínum útjagjararpolitikki er gingin nógv longur enn nakað sosialist-

iskt skjal vildi kravt.

John Petersen og Jákup Olsen hava lokal krøv, sum eru væl skiljandi. Tað vóru fleiri serliga frá kristiliga fólkaflokkinum í Suðuroy, sum væl eru komin við í samgonguskjalið, til dømis fiskiloyvi til skip, sum í dag eingi fiskiloyvi hava. Tað verður trongligt á Føroyaleiðini.

Eg vil vóna at samgongu-

skjalið verður undirskrivað, tí tað hava hesir persónar, sum hava tikið saman um landsins stýri, tá hava teir bitað høvðið av allari skomm, og tá tað er gjørt, so kunnu KUT í Dimmalætting og John Petersen sita hond í hond og regulera stóru slangu úr landskassanum til Fiskavirking og onnur monopolur, sum eru stýrd av fólkaflokkinum. Reinføri hjá komandi samgongu er væl tryggjað í tí skjalið, sum sambandsfyrirfarin hevur greitt úr hondum, har hann eisini hevur ella kemur at tryggja sær sín part í afturbearingini.

Leingi lívi tað borgarliga trúvirði, og at tað er væl tryggjað, gongur eisini fram av tí, at sambandsflokkurin skal hava 3 landsstýrismenn, so er nakar gísli, so verður tað fólkaflokkurin. Oftani etur hundur tað hann...

Sverre Midjord